

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 472/2018-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Benkóczki, Baláž – advokáti, s r. o., 29. augusta 36A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Baláž, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 To 10/2012 z 3. apríla 2013 a sp. zn. 1 TdoV 17/2017 z 25. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou Benkóczki,

Baláž – advokáti, s r. o., 29. augusta 36A, Bratislava , v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Baláž, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 10/2012 z 3. apríla 2013 a sp. zn. 1 TdoV 17/2017 z 25. januára 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/12/2012 z 25. septembra 2012 odsúdený pre trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a jeho odvolanie bolo zamietnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 10/2012 z 3. apríla 2013. Dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 15/2013 z 25. júna 2014, ktoré však bolo nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 62/2015 z 2. júna 2015 zrušené a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na nové konanie. Najvyšší súd rozhodol opätovne o odmietnutí dovolania uznesením sp. zn. 1 TdoV 7/2015 zo 4. augusta 2015, ktoré bolo takisto zrušené nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 139/2017 z 25. októbra 2017 a vec sťažovateľa bola vrátená najvyššiemu súdu na nové konanie a rozhodnutie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 17/2017 z 25. januára 2018 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že označenými rozhodnutiami najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a jeho práv zaručených čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru.

4. Sťažovateľ v úvode sťažnosti prezentuje argumenty týkajúce sa namietaného porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru dôvodiac: *„Po predchádzajúcich zrušujúcich Nálezoch Ústavného súdu Slovenskej republiky (naposledy Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. : II. ÚS 139/2017 zo dňa 25.10.2017) napadla vec opätovne na Najvyšší súd*

Slovenskej republiky. Vec bola opätovne pridelená do senátu ITdoV a rozhodovalo sa o nej v zložení senátu : [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Mám za to, že napriek záväznému právnomu názoru, ktorý Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil v Náleze III. ÚS 62/2015-50 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako aj v Náleze II. ÚS 139/2017 zo dňa 25.10.2017 opätovne porušil moje právo na zákonného sudcu zakotvené v čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru, nakoľko o mojom dovolaní rozhodoval „nezákonný“ senát, ktorý bol zložený podľa rozvrhu práce účinného k 03.09.2013, teda ku dňu , kedy bolo moje dovolanie prvýkrát predložené Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie.“

5. V sťažnosti sťažovateľ ďalej uvádza, že sa najvyšší súd v dovolacom rozhodnutí riadne nevysporiadal so všetkými ním vznesenými námietkami, v ktorých poukázal na „vážne procesné chyby ako aj nezákonný postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov“.

6. Sťažovateľ v sťažnosti argumentáciu konkretizuje a predkladá tvrdenie, že najvyšší súd nereagoval na ním prezentovanú námietku porušenia jeho práva na obhajobu, keď na niekoľkých termínoch hlavného pojednávania realizovaného pred Špecializovaným trestným súdom konal bez prítomnosti sťažovateľa a ním zvoleného obhajcu, keďže sa označených termínov pojednávania zúčastnil iba advokát, ktorému udelil substitučnú plnú moc obhajca sťažovateľa. Sťažovateľ takúto situáciu vníma ako závažné porušenie jeho práva na obhajobu, tvrdiac, že na substitučné splnomocnenie tohto konkrétneho advokáta a ani žiadneho iného advokát nikdy neudelil svoj súhlas.

7. V ďalšom bode sťažnosti sťažovateľ argumentuje, že dovolací súd nereflektoval ani na ním prednesené výhrady o porušení manudukačnej povinnosti súdu, keďže podľa vyjadrenia sťažovateľa si konajúci prvostupňový súd túto povinnosť nesplnil a nepoučil ho dôsledne o jeho právach podľa ustanovení § 34 ods. 3, § 58 ods. 1 písm. f), § 65 ods. 5 a 8 Trestného poriadku, o význame ustanovení § 344 Trestného zákona, ďalej podľa ustanovení Trestného poriadku upravujúcich inštitút dohody o vine a treste, podľa ustanovení § 23 ods. 3 a § 121 ods. 2 Trestného poriadku.

8. Sťažovateľ vytýka najvyššiemu súdu, že nereagoval ani na ďalšie ním prezentované pochybenie prvostupňového súdu, ktorý mu podľa jeho tvrdenia odňal právo na záverečnú reč a posledné slovo, keďže na hlavnom pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, konal v jeho neprítomnosti bez dodržania zákonných podmienok. V takomto postupe vidí porušenie svojho práva na obhajobu zásadným spôsobom.

9. Sťažovateľ tiež namieta, že jeho právo na obhajobu bolo oklieštené už v prípravnom konaní, keď strane obhajoby nebola podľa jeho názoru po skončení vyšetrovania poskytnutá primeraná doba na preštudovanie vyšetrovacieho spisu.

10. Sťažovateľ pokračuje v argumentácii a predkladá tvrdenie o porušení poučovacej povinnosti súdu vo vzťahu k osobám svedkov. Na tomto mieste dôvodí, že prvostupňový súd „*svedkov nepoučoval v potrebnom rozsahu, nezisťoval, či svedkovia danému poučeniu porozumeli, neskúmal, či svedkovia chcú využiť svoje právo odmietnuť vypovedať, svedkov poučoval hromadne, nie individuálne a porušil ustanovenie § 261 ods. 2 Tr. poriadku. Všetky tieto procesné pochybenia majú za následok, že drvivá väčšina dôkazov (výsluchy svedkov), ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané, boli vykonané neprocesne a nezákonne.*“. Podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší súd pri preskúmaní jeho dovolania s uvedenými námietkami nevysporiadal, keďže pre tento účel nepreveril súlad zápisníc so zvukovým záznamom z hlavného pojednávania.

11. Sťažovateľ vidí nedostatky v odôvodnení rozhodnutia najvyššieho súdu aj z toho dôvodu, že sa podľa neho najvyšší súd vôbec nevysporiadal s jeho námietkou o nezákonnosti vykonaného dokazovania týkajúceho sa zaisteného vecného dôkazu (strelnej zbrane), s ktorým bolo podľa vyjadrenia sťažovateľa ešte pred nariadením znaleckého skúmania neprípustne manipulované.

12. Napokon v závere sťažnosti sťažovateľ prezentuje námietku porušenia jeho práva na obhajobu nerešpektovaním princípu rovnosti, keď podľa sťažovateľa nebol pred konajúcimi súdmi zabezpečený žiaden priamy dôkaz, ktorý by ho usvedčoval zo spáchania skutku, a súčasne konajúce súdy neumožnili sťažovateľovi predložiť dôkazy v jeho prospech. Sťažovateľ v sťažnosti tiež uvádza, že v prípravnom konaní, ako aj

v konaní pred Špecializovaným trestným súdom požiadal o vypočutie viacerých špecifikovaných svedkov, ktorí vypovedali iba v štádiu pred vznesením obvinenia jeho osobe. Žiadosti však vyhovené nebolo. Sťažovateľ považuje takýto postup za porušenie jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru a dodáva, že najvyšší súd ako súd dovolací vo svojom rozhodnutí na označenú námietku nereflektoval, dôvodiac, že riešenie týchto otázok nemožno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

13. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 10/2012 z 3. apríla 2013 a sp. zn. 1 TdoV 17/2017 z 25. januára 2018, označené uznesenia najvyššieho súdu zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal mu tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 10/2012 z 3. apríla 2013, ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa podané proti odsudzujúcemu rozsudku Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/12/2012 z 25. septembra 2012, a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 17/2017 z 25. januára 2018, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa podané v označenej trestnej veci.

16. Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti, judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010). V zmysle uvedeného bolo preto predmetom prieskumu ústavného súdu nielen dovolacie rozhodnutie najvyššieho súdu, ale aj druhostupňové rozhodnutie najvyššieho súdu napadnuté dovolaním sťažovateľa, ktoré bolo dovolacím súdom posúdené ako neprípustné.

17. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, podľa čl. 38 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 17/2017 z 25. januára 2018, ktorým bolo odmietnuté ním podané dovolanie, v skutočnosti, že v dovolacom konaní rozhodoval senát, ktorý bol kreovaný podľa rozvrhu práce účinného k 3. septembru 2013, keď bolo dovolanie sťažovateľom prvýkrát predložené najvyššiemu súdu. Sťažovateľ považuje takýto postup za excesný a je toho názoru, že dovolací senát mal byť kreovaný v súlade s rozvrhom práce účinným v čase, keď bola vec najvyššiemu súdu predložená po jej vrátení na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 139/2017 z 25. októbra 2017. Ústavný súd kvalifikuje

námietku sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a považuje postup najvyššieho súdu, ktorý pri kreovaní senátu (zostavení jeho zloženia) vychádzal z rozvrhu práce účinného k 3. septembru 2013 (keď bolo dovolanie sťažovateľom prvýkrát predložené najvyššiemu súdu), ako súladný s označeným čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže takýto postup korešponduje s čl. II ods. 5 rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2018 (keď bola vec najvyššiemu súdu predložená po jej vrátení na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 139/2017 z 25. októbra 2017), podľa ktorého „Veci, ktoré boli opätovne predložené najvyššiemu súdu, sa pridelia senátu, ktorý mal naposledy vec pridelenú (resp. naposledy konal alebo rozhodoval), a to aj v prípade, ak je nápad vecí do senátu zastavený.“. K takémuto postupu napokon zaviazal najvyšší súd v citovanom náleze aj samotný ústavný súd, ktorý konštatoval, že „je celkom nepochybné, že vec mala byť opätovne pridelená senátu 1 TdoV, ktorému bola pridelená aj pôvodne“, pričom dodal, že je potrebné vykonať jeho následnú korekciu a zabezpečiť zákonné zloženie príslušného senátu.

19. K námietke sťažovateľa o neprípustnom substitučnom zastúpení a s tým súvisiacom porušení jeho základného práva na obhajobu v odôvodnení dovolacieho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ ešte v prípravnom konaní udelil plnú moc na svoje zastupovanie svojmu obhajcovi, pričom súčasne v rámci splnomocnenia vyjadril súhlas, aby si splnomocnený zástupca ustanovil za seba zástupcu. Na základe uvedeného najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľ takto uzavretou plnou mocou ponechal možnosť substitučného zastúpenia na svojho splnomocneného obhajcu, a teda prezentovanú argumentáciu sťažovateľa kvalifikoval ako nesubsumovateľnú pod stanovený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na relevantné ustanovenia zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona sa advokát v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom, pričom podľa ustanovenia § 16 ods. 3 tohto zákona takéto zastupovanie nie je možné proti vôli klienta. V zmysle citovanej právnej úpravy je teda prekážkou substitučného zastúpenia nesúhlas klienta udeľujúceho plnú moc, čo však, ako vyplýva z uvedených skutočností, nie je prípad sťažovateľa, ktorý udelil

svojmu obhajcovi plnú moc zahrňujúcu jednoznačný súhlas k tomu, aby sa jeho obhajca dal zastúpiť iným advokátom (substitútom). Výklad najvyššieho súdu, ktorý prezentoval v súvislosti so sťažovateľom predostretým tvrdením o kolízii substitučného zastúpenia s jeho právom na obhajobu, tak s poukazom na obsah predmetnej právnej úpravy hodnotí ústavný súd ako konformný s dotknutým čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru.

20. Sťažovateľ porušenie svojho práva na obhajobu opiera o námietky nedostatočného poučenia jeho osoby zo strany konajúceho súdu, pričom je toho názoru, že najvyšší súd v rámci preskúmania ním uplatneného dovolania mal preveriť splnenie poučovacej povinnosti súdu konfrontáciou obsahu zápisníc z hlavného pojednávania s vyhotoveným zvukovým záznamom. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na predmetné tvrdenie sťažovateľa reagoval takto: *„Dovolací súd vo vzťahu k namietanej nesplnenej poučovacej povinnosti obvineného konštatuje, že orgány činné trestnom konaní poučili obvineného o jeho právach podľa ustanovení v rozsahu, podľa ktorých poučený musel byť, ako aj podľa ustanovení zákona, ktoré sa na dané štádium trestného konania vzťahovali. Najvyšší súd v tomto smere zdôrazňuje, že o možnosti uzavrieť dohodu o vine a treste (ako aj o podmienkach dohody) bol obvinený Vasaráb poučený pri výsluchu 22. augusta 2011 (čo vyplýva aj zo zápisnice o výsluchu), ako aj na hlavnom pojednávaní 28. júna 2012, pričom ho predsedníčka senátu aj vyzvala, aby sa k dohode o vine a treste vyjadril, ktorú následne odmietol. Rovnako tak bol poučený aj v zmysle § 121 ods. 2 Tr. por. v prípravnom a súdnom konaní, a to aj na hlavných pojednávaniach konaných 28. júna 2012 a 19. septembra 2012, ktoré namietal. Navyše bol počas celého konania zastúpený obhajcom, ktorý mu poskytoval efektívnu účinnú právnu pomoc.“* Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzajúc z obsahu vyhotovených zápisníc teda konštatoval, že si orgány činné v trestnom konaní, ako aj konajúci súd splnili svoju manudukačnú povinnosť v plnom rozsahu. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na relevantnú právnu úpravu, a síce na ustanovenie § 58 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, ktoré umožňuje zúčastneným subjektom namietať nesúlad obsahu zápisnice s realitou vykonaného úkonu, ktorý zápisnica fixuje. Za okolností, keď sťažovateľ namieta, že obsah poučenia uvedený v zápisniciach nezodpovedal reálne vykonanému poučeniu, pričom

takúto námietku vôbec nevzniesol a neformuloval v čase vyhotovenia zápisnice, sa sťažovateľ nemôže iba na základe nepodložených indícií dožadovať v rámci dovolacieho konania, aby dovolací súd vykonával paušálnu konfrontáciu obsahu zápisníc s vyhotoveným zvukovým záznamom. Predovšetkým však ústavný súd poukazuje na zásadnú skutočnosť, a síce že sťažovateľ napáda fakt, že nebol náležite poučený o svojich právach iba v abstraktnej rovine, bez toho aby bližšie špecifikoval konkrétny prípad, resp. prípady, keď mu potenciálny nedostatok v niektorej príslušnej fáze konania znemožnil realizovať obhajobu svojej osoby. Vzhľadom na uvedené námietka sťažovateľa o znemožnení jeho práva na obhajobu nedostatočným poučením o jeho právach úplne stráca svoje opodstatnenie. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o nesplnení poučovacej povinnosti súdu voči osobám svedkov.

21. Zásah do práva na obhajobu sťažovateľ zdôvodňuje aj námietkou o neprípustnom odňatí jeho práv na záverečnú reč a posledné slovo. Najvyšší súd v dovolacom rozhodnutí na predmetnú námietku reagoval konštatovaním, že sa sťažovateľ vlastným prehlásením na jednom z termínov hlavného pojednávania vzdal účasti na hlavnom pojednávaní, na čo konajúci súd reagoval uznesením o konaní pojednávania v neprítomnosti sťažovateľa, čím sa sťažovateľ implicitne vzdal aj súvisiacich práv, ako je právo na záverečnú reč a právo na posledné slovo. Ústavný súd na tomto mieste dáva do pozornosti relevantné ustanovenie Trestného poriadku, a síce ustanovenie § 252 ods. 3 Trestného poriadku, v zmysle ktorého za splnenia ostatných podmienok uvedených v ustanovení § 252 ods. 2 Trestného poriadku možno hlavné pojednávanie (u obžalovaného, ktorý je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov) vykonať v neprítomnosti obžalovaného, ak obžalovaný výslovne odmietne účasť na hlavnom pojednávaní alebo výslovne požiada, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. S prihliadnutím na vyjadrenie sťažovateľa, ktoré prezentuje dokonca aj v samotnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, a síce, že *„Následne keď som predsedkyni senátu uviedol, že sa nechcem ďalej zúčastňovať pojednávania, prijal konajúci súd uznesenie, že sa hlavné pojednávanie vykoná v mojej neprítomnosti.“*, ústavný súd konštatuje, že zákonná podmienka na vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti sťažovateľa bola regulárne splnená, keďže záväzné

vyjadrenie sťažovateľa celkom jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností prezentovalo jeho vôľu k vykonaniu hlavného pojednávania (celého) v jeho neprítomnosti. Sťažovateľ sa svojím záväzným vyjadrením automaticky vzdal aj práv, vykonávanie ktorých je logicky spojené s osobnou účasťou na hlavnom pojednávaní, teda práva na záverečnú reč a posledné slovo. Námietka sťažovateľa o porušení jeho práva na obhajobu sa za týchto okolností javí ústavnému súdu ako na prvý pohľad zjavne neopodstatnená.

22. Na argumentáciu sťažovateľa, ktorý v rámci namietaného porušenia práva na obhajobu dôvodil aj tvrdením, že mu nebol v prípravnom konaní po skončení vyšetrovania poskytnutý dostatočný čas na preštudovanie vyšetrovacieho spisu, reagoval najvyšší súd poukazom na záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, z ktorého obsahu vyplýva, že sa toto preštudovanie zo strany sťažovateľa realizovalo v celkovej dobe troch dní, pričom v ňom sťažovateľ svojím podpisom potvrdil prehlásenie o poskytnutí primeraného času na oboznámenie sa so spisom. Najvyšší súd tiež dodal, že obhajcovi sťažovateľa boli na základe jeho žiadosti poskytnuté fotokópie časti spisu v ním vymedzenom rozsahu. Ústavný súd je toho názoru, že tieto skutkové okolnosti prezentované v odôvodnení rozhodnutia najvyššieho súdu na prvý pohľad vylučujú tvrdenie sťažovateľa o závažnom zásahu do jeho práva na obhajobu oklieštením možnosti oboznámiť sa v príslušnom štádiu konania so spisovým materiálom.

23. K námietkam sťažovateľa o nesprávnosti a nedostatočnosti zisteného skutkového stavu, keď podľa jeho tvrdenia mal konajúci súd ignorovať dôkazy navrhované obhajobou preukazujúce nevinu sťažovateľa, najvyšší súd konštatoval, že na podklade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu, preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov. V kontexte argumentácie sťažovateľa, ktorý zastáva názor, že sa najvyšší súd mal predmetnými námietkami zaoberať, ústavný súd hodnotí prezentovaný záver najvyššieho súdu o nesubsumovateľnosti označenej argumentácie pod citovaný dovolací dôvod ako na prvý pohľad súladný so sťažovateľom označenými článkami ústavy a dohovoru, keďže vychádza z celkom zrejmej a jednoznačnej dikcie citovaného zákonného ustanovenia Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať

a meniť. V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ poukazuje na nedostatky odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý sa podľa jeho vyjadrenia vôbec nevysporiadal s jeho námietkou o nezákonnosti vykonaného dokazovania týkajúceho sa zaisteného dôkazu (strelnej zbrane), ktorý bol predmetom znaleckého skúmania s výsledným produktom v podobe znaleckého posudku. Podľa sťažovateľa sa najvyšší súd k označenej námietke vôbec nevyjadril. V tomto smere ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že v súvislosti so znaleckým skúmaním zaisteného vecného dôkazu (strelnej zbrane), s ktorým bolo podľa tvrdenia sťažovateľa neprípustne manipulované pred jeho odovzdaním na znalecké skúmanie, je v hre otázka správnosti produkovaného znaleckého posudku, ktorú si sťažovateľ nesprávne zamieňa s otázkou zákonného spôsobu vykonávania dôkazov. Je síce pravdou, že sa najvyšší súd s označenou námietkou sťažovateľa opomenul v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať, ako však už bolo povedané, otázka hodnotenia správnosti znaleckého posudku je otázkou skutkovou, ktorou sa dovolací súd nemôže zaoberať. Vzhľadom na uvedené ústavný súd hodnotí toto pochybenie najvyššieho súdu ako pochybenie formálne, ktoré nemohlo mať materiálny dopad na práva sťažovateľa, porušenie ktorých v sťažnosti namieta.

24. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Z tohto dôvodu nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

25. Takisto ústavný súd pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov veci uvádzaných účastníkmi konania.

26. Ústavný súd po preskúmaní obsahu odôvodnenia druhostupňového uznesenia najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového rozsudku, na ktoré sa najvyšší súd ako na vecne správne v podrobnostiach odvolal, konštatuje, že konajúce súdy v nich náležite ozrejmili, na základe akých dôkazov bol ustálený skutkový záver a z toho plynúci záver o vine sťažovateľa. Tak ako to uviedol prvostupňový súd, ako aj najvyšší súd, podkladom pre ustálený skutkový záver bol celý sumár dôkazov, v rámci ktorého dominovali priame i nepriame svedectvá, predovšetkým usvedčujúce výpovede troch špecifikovaných svedkov, ktorým sa spoluodsúdený sťažovateľ a k spáchaniu skutku osobne priznal a z ktorých jeden svedok súčasne poskytol relevantné svedectvo o spôsobe obstarania použitej zbrane, pričom si tieto relevantné svedecké výpovede vzájomne spontánne korešpondovali. Ďalšie výpovede priamych svedkov spáchaného skutku vyhodnotili konajúce súdy ako korešpondujúce označeným usvedčujúcim výpovediam a súčasne dotvárajúce dôkaznú reťaz. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal stanovisko aj k svedeckej výpovedi svedčiacej v prospech sťažovateľa a vysvetlil dôvody spochybňujúce jej vierohodnosť. Odôvodnenie namietaného druhostupňového uznesenia najvyššieho súdu (v spojení s odôvodnením prvostupňového rozsudku) predstavuje podľa názoru ústavného súdu dostatočný základ pre prijatý výrok, pretože sa opiera o náležité vysvetlenie právnej úvahy a zároveň vyčerpávajúcu odpoveď poskytnutú sťažovateľovi zo strany oboch konajúcich súdov. Ústavný súd tak považuje výkon

právomoci najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa, za nevybočujúci z limitov sťažovateľom namietaných článkov ústavy, dohovoru a listiny.

27. Vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené v bodoch 18 až 26 tohto uznesenia ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde posúdil ako zjavne neopodstatnenú.

28. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2018